

(המשך מעמוד 23)

להיכנס אל הכלבו כמה שעות קודם לכן. כעת הם מורשים להיכנס. אחרי שסדרן משפשי כרגיל, בחפציהם ובחפצינו. בכלבו עובדות צעירות יפות רבות. על מחלקת האיפור והקוסמטיקה אחראית צעירה יהודיה, ליוה פרץ. המתגוררת בנצרת עילית. סאמיה, העובדת גם היא במחלקה, מסרבת להצטלם. היא גם מסרבת לשוחח איתנו. איש גברתן מפריע לנו בעבודה. הוא יהודי, איש המשביר לצרכן. הוא מאי יים שאם המוכרות תשוחחנה איתנו אנו עלולות לגרום לפיטוריהן. הוא דורש לראות אישור ממנהל הכלבו לשוחח עם העובדות. הוא מסרב לתודות, ומעורר מהומה רבת. אנהנו מעדיפות לעזוב. בדרך החוצה, באחד הדוכנים, אני הסר פקתי לשאול את אחת העובדות מדוע אינה שובתת. „אני חדשה כאן. רק התחלתי לעבוד. אם לא הייתי באה כבר

הפועלים ואת כל הפקידים שלא לצאת לעבודה. בנצרת יש למפלגת העבודה 5000 חברים מתוך 135 אלף תושבים. וחמישה מנדטים מתוך 15 בעירייה. עארף סולוי מאן מספר כי פעל באופן אישי במשך כל יום אתמול על-מנת למנוע את הר שבייתה. הוא התקשר עם פעילים בשטח וניסה לארגן בכל כפר ערבי ועד, שיעשה להרגעת הרוחות. סולימאן אומר לי כי ביטחון מוחלט כי אנשי מיסלגת העבודה בכפרים ובנצרת אינם שובתים. בדרך אל המעיין אנהנו אוספות שני טרמפיסטים, סולימאן וזעבי פארוק וריפעת סעיד וזעבי. האחד הוא בעל עסק לתיקון מקררים והשני פועל בבית-העסק. שניהם אינם שובתים. סולימאן וזעבי פארוק אומר: „היום כל אחד צריך לרוץ אחרי הקמח שלו. אם אני לא אעבוד, מי יביא פיתות הביתה? מי יאכיל את הילדים

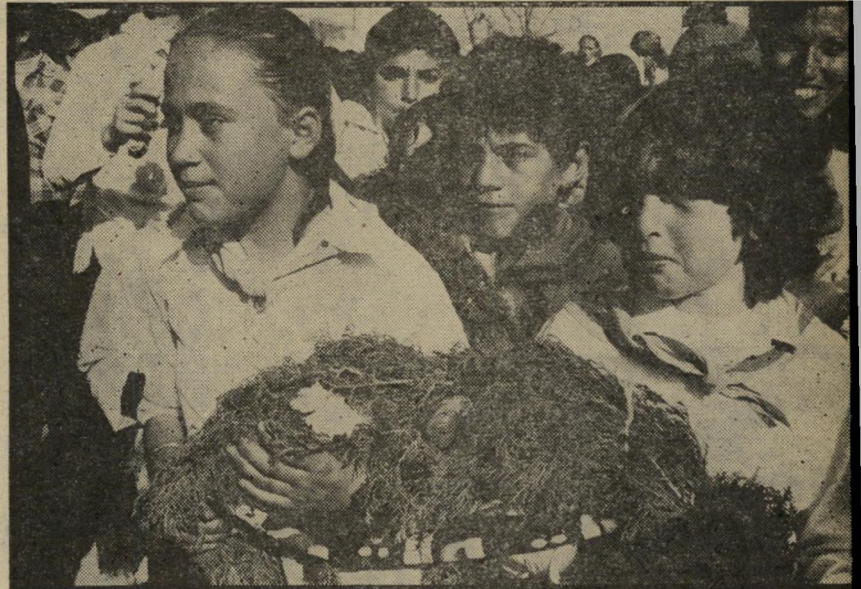
אז הוא אומר לי: אני שמעתי. אמרתי לו: צריך גם לראות לא רק לשמוע. „פתאום השוטר נתן שריקה בשתי אצבעות, כמו ילד-רחוב. ממרחק של עשרה מטרים הגיעה קבוצת שוטרים שהקיפו אותי ואמרו לי: אתה בא בכוח או אתה בא בטוב! אמרתי: תפאדלו, אני בא בטוב. לקחו אותי לתחנת-המישטרה. חקי רו אותי שתיים, לקחו עדות והחתימו אותי על 50 אלף לירות ערביות. אמין מוחמד עלי לא היה חבר הנהלת העירייה היחיד שנעצר באותו בוקר. יחד איתו נעצרו מנהל לישיבת ראש-העירייה ואחד מסגני ראש העירייה. מנהל הלישכה דיבר עם אחד משכניו, כשניגש אליו שוטר והורה לו לעלות לניידת. הוא וסגן ראש העירייה האחר ניסו להסביר כי הם מופקדים על כך שהשבייתה תצליח. עצורה אחרת באותו בוקר הייתה נאילה זיאד, אשתו של ראש העירייה. גברת זיאד היא אם לארבעה ילדים. העוסקת גם בפעילות ציבורית. „אותי לא ראינו בטיולים שמארגנים לגשות חברי-כנסת בהתנחלויות בגדה, נכון? היא שאלה בניחוך.

אך מעבר לצחוק ולחוש ההומור שהיא מגלה היא סיפרה לי: „עמדתי ברחוב. פיתאום הגיעה ניידת והשוטר ביקש ממני שאכנס לניידת. אמרתי לו: חביבי, לא ידוע לי שיש עוצר. התחלנו להתווכח. לא רציתי להגיד לו שאני אשת ראש העירייה. הוא ביקש ממני תעודת-זהות, ראה ששם המישפחה שלי הוא זיאד, ואני חושבת שזה מספיק. התווכחנו, ולבסוף עליתי לניידת. השוטר, שהיה יהודי, שאל אותי מה אני עושה ברחוב בשעה שש בבוקר. הוא שאל אותי אם אני עובדת. אמרתי לו שלא. ואז הוא אמר לי: רק זונות עומדות ברחוב בשעה שש בבוקר. „אמרתי לו: זונות הם אנשים שעוצרים אשה רק מפני שהיא עומדת ברחוב בשעה שש בבוקר. אחר כך אמרתי לו: אתה לא

המישרדים הומים אדם. כרוז-ענק של לגין תלויה על אחד הקירות. זהו כרוז נדירה, מעולם לא ראיתי כזאת קודם לכן. לידה תמונות של טרוצקי וברז'נייב. אחד הפעילים ניגש אלי ומבקש לדעת היכן ראיתי עסקים פתוחים. אני מסרבת לענות. „לא יכול להיות, אין אף בית עסק פתוח! אמרת אשת ראש-העירייה. אני יושבת בחדר הישיבות עם ואליד חאג', מזכיר חזית-נצרת-הדמוקרטית, ועם אדיב אבררחמן, סגן ראש-העירייה. שני הם נראים מרוצים מאוד. אדיב אבררחמן אומר: „השבייתה כללית ומוחלטת. התושבים נענו לשבייתה באופן מוחלט. התארגנו, היפצנו כרזים, ואנו דואים גם לשמירה על שקט.״

הוא מסביר שהשבייתה נועדה למחות נגד הפקעת קרקעות הערבים. נגד הר דיכוי הלאומי, וגם כאות הודדות עם מאבקם של ערביי השטחים הכבושים. הוא מספר שבשבת שלפני יום-האדמה התקיימה ישיבה של הוועד הארצי שבראשו עומד הכומר שחאדה, והחלטת לשׁ מור על שקט ויהי מה ולמנוע הסרת הסדר הטוב. לפעילים ניתנה הוראה להימנע מהתפרעויות ומאלימות, מהבערת צמיגים ומזריקת אבנים.

„החבריה שלנו ממושמעים מאוד ונשמעים עים להנהגה. הם מתנהגים בהתאם למה שביקשנו מהם.״ אומר אדיב אבררחמן. „לא נניף דגל פלסטין. זה לא בתוכנית.״ הוא מבטיח. אחר-כך הסתבר שמישהו הפר את התוכנית, ודגל פלסטין הונף. למרות ההוראה שניתנה עליידי ראשי הוועד. אבררחמן מספר שבשבת נעצרו יותר מעשרה אנשים שנשאו כרזות, ולולא הר הוראות המפורשות שניתנו לאנשים לנחות התאפקות, הייתה המישטרה מצליחה לגרור את האנשים לעימות חריף. עורכי-הדין של העצורים, כך הוא מספר לי, התקשרו לבניין המישטרה בנצרת ומפקדי המישטרה, גאבר גאברין, הבטיח שישהר

זר להרוגים נוסאות תלמידות מהכפר דיר-חנא. עשרות זרים נישאו בידי צעירים והונחו למרגלות האנדרטה, סיסמות הוסיפו זרועות הונפו, אך במהלך ההתלוכה, ובמהלך העצרת כולה, לא היו התפרצויות.

נפדה את הגליל, קוראים גברים ערבים שירדו מהגבעה והציטרו לתהלוכה. אלפים הגיעו לעצרת מנצרת ומהכפרים סביב. טקסים נוספים התקיימו בכפר קנא ובכפר יטיף שבגליל, אך העצרת הגדולה הייתה בסכנין.

„בגין החוצה!“ צועקות נשים ערביות שעמדו בשולי התהלוכה שהלכה מכפר דיר-חנא דרך הכפר ערבה לכפר סכנין, שם, למרגלות האנדרטה לזכר חללי יום-האדמה הראשון, נערכה העצרת המרכזית.

ראש-עיריית נצרת וחבר-הכנסת מטעם רק"ח, תופיק זיאד, יושב בחברת אשתו נאילה זיאד במישרדי רק"ח בנצרת.

„בגין החוצה!“ צועקות נשים ערביות שעמדו בשולי התהלוכה שהלכה מכפר דיר-חנא דרך הכפר ערבה לכפר סכנין, שם, למרגלות האנדרטה לזכר חללי יום-האדמה הראשון, נערכה העצרת המרכזית.

ר את העצורים מייד ולכן אין צורך שעורכי-הדין יגיעו למטה-המישטרה. אולם עורכי-הדין באו בכל זאת, וגילו שהעצורים הובאו לפני שופט שהאריך את מעצרים.

„צריך לראות, לא רק לשמוע“

המעייין, אחד המרכזים של נצרת, שוקק חיים. צעירים יושבים על גדר האבן. בכל ימות השבוע משמש המעיין נקודת איסוף ליותר מ-600 פועלים הר יוצאים לעבודה. ביום השבייתה יצאו מנקודת האיסוף 50 פועלים בלבד. הכרוז שחולק יום קודם לכן עליידי פעילי רק"ח עשה את שלו.

אמין מוחמד עלי, חבר הנהלת עיריית נצרת מטעם אירגון הסחרים ובעל תנות מזכרות, שוחרר זה עתה ממעצרו והוא מספר: „הלכתי ברחוב וראיתי שני שוטים באים לקראתי. הכרתי את אחד מהם. אמרתי לו מארחבה, ובמקום לענות על ברכתי אמר לי: שמעתי שאת די ברות עם סוחר ושיכנעת אותו לסגור את החנות. אמרתי לו: רק עכשיו קמתי, עוד לא הספקתי לדבר עם אף אחד.

ברוח ובדם

ביום הראשון לעבודה, היו מפטרים אותי. היא אומרת. לא להרגיז על מדרגות המרכז המיסחרי ליד המעיין מתגודדים עשרות צעירים וצעירות. למה אתם מחכים, אני שואלת, אין עבודה, אז ככה מתאספים בידה? הם משיבים. בכניסה למישרדי רק"ח פגשתי את נאיר לה זיאד, אשת ראש-העירייה, בחברת כמה נשים. „השבייתה הצליחה מעל למשוער, היא אומרת. סיפרתי לה שראינו כמה בתי-עסק פתוחים. היא ממהרת במעלה המדרגות לעבר המישרדים.